

Det här är P3-dokumentär.

Om du frågar till en gädda att dra en människa, så drar han också en gädda.

Det här är en dag på miljonen som vi kommer få.

Men då är vi här. Det är inget mer råb.

Vi hör ljud från berget skrikt.

Lysera råb!

Lysera råb!

Lysera råb!

Den gränsen sjäcker och jag gillar balans och jag faller.

Svämar en känsla över mig att det är någonting som är fel.

Det här är kört.

Jag sa att jag inte har tid att lösa ännu mer.

Jag måste bara gå ner.

Det gillar inte att jag måste gå ner.

Det var fruktansvärt jobbigt.

En gädda har dött.

Jag kom upp här för att hjälpa dig.

Och jag ser...

Råb.

Läget sker.

Och...

Och han är död.

Jag var väldigt liten när jag var bort.

Jag var bara 1600 gram.

Och jag var en inkubator.

Det var i den lilla norska kuststaden och Lösund som Cecilia skogföddes.

Det hade varit en svår graviditet för hennes mamma.

Och efter förlossningen när läkarna las Cecilia på vågen vägde hon bara ett och ett halvt kilo.

Hon fick omedelbart lägga sin kuvas.

My mom told me that I was in and out of that for 11 months.

Under Cecilias första år skulle hennes mamma få åka fram och tillbaka mellan sjukhuset och hemmet.

Det var en tuff tid för mamman.

Och oroen för hur hennes lilla tjej skulle klara livet.

Kom att forma Cecilias tidiga år.

Jag var väldigt liten i första året.

Jag kunde inte åka mycket.

Jag kunde inte äta.

Men även om de första åren av Cecilias skogsliv skulle präglats av att ha fötts så liten.

Skulle det senare visa sig att det kan ha gett henne en ovanad förmåga.

Men vad jag har lärt de senaste åren.

Många som har varit en inkubator i de tidiga åren.

Kan ha några advantages i aptitut.

Kring Ålesund finns flera höga berg som Cecilias klättrat i enda centån åren.

Men det var inte förrän hon var 21.
Och utom land så tog sig till toppen av Mont Blanc, Alpenas högsta berg.
Som hon insåg sin kapacitet.
Jag kunde åka upp och jag hade energi för att äta det som vi gjorde.
Inte bara att få tillbaka till toppen.
När jag kom tillbaka var jag väldigt äta.
Jag kunde åka upp och jag ville göra det igen.
När jag var en liten gädda, min färg var användig för att gå till hjälp.
Vilko Van Ojschem var bara en liten pojke när han började klättra.
Uppvuxen är det ganska flacka landet Holland.
Restan med sin pappa till Alpena för ett bestiga berg.
Och där uppe, när de stod på topparna, tittade Vilko hans pappa ut över landskapen.
De pratade inte så mycket.
Men historierna de skulle komma hem med skulle färga hela Wilkons liv.
Vi pratade inte så mycket.
Men för mig var det impressionen att se tillbaka från toppen.
Om vi vill dö.
Det är inte så att vi vill dö.
Definitivt inte.
Vi vill leva och de flesta vill nog leva tills de blir hundra.
Vissa har sagt till och med att man är aldrig så levande som man är när man är nära på att dö.
Men det är klart att med höga mål så kommer höga risker.
Och risker är något som den svenska äventyren Fredrik Sträng är på väg att utsätta sig för sommaren 2008.
Han kommer precis som äventyrarna Cecilie Skog och Vilko Van Ojschen ingår i en av tre olika expeditioner som vill bestiga K2, världens näst högsta bergstopp.
Vi hade den här drömmen om att göra ett ojämnt projekt 2008.
Och det var ju en så kallad second sevensamhet.
Alltså den näst högsta berget på varje kontinent på planeten.
Vi var högst motiverade.
Det var en kul period i livet.
Det kändes som att äventyret fanns bakom dörren.
Expeditionens alla klättrare ska mötas i islamiska bad i Pakistan.
Det är en varm sommardag när Fredrik Sträng vinkar hejdå till sina föräldrar på Arlanda för att båda planet som ska ta honom dit.
Det är inte första gången som föräldrarna står på flygplatsen och tar farväl av deras son.
Men just den här gången känns det annorlunda.
Just den här gången är det extra känsla och sant.
Det är inte att de är okunna.
De har läst på omkort.
De vet de höga riskerna som det här berget inbriper.
Far han kunde inte hålla sig.
Han stor grät.
Han kram om mig och så viskade han nu att

Min son, om det känns fel så måste du vända om.
Berg K2 ligger precis på gränsen mellan Kina och Pakistan.
Den första expeditionen som försökte nå den 8 611 meter höga toppen
leddes av den brittiska mystiken Alessu Crowley redan 1902.
Men han tvingades vända om på 7 000 meters höjd
och har drivits till vansinn av malaria och siktat på sina medklättrare med revolver.
Och det skulle dröja 52 år innan någon nådde toppen
av det som sedan dess räknat som ett av världens dödligaste berg.
Var fjärde person som når toppen kommer aldrig komma ner igen.
Vilko van Aushen?
Trots att K2 inte är lika högt som Mount Everest
så anses berget vara mycket svårare att bestiga.
Det är framförallt K2s branta istop
och de många nästan lodräta partierna
där man inte kan unngå rasande sten och is som är så farlig.
Där måste man klättra med en isyxan i var hand.
Tappar man festet kan man falla flera kilometer och krossa små glaciären.
Varje tag med isyxan kan bli en sista.
Varje gång kan man åka med isyxan till summit.
Det är en enorma performens
men om man förbereder till K2 är det verkligen något annat.
När Wilko van Aushen förberedde sig för att klättra upp för K2 den här sommaren
så är det inte hans första gång.
Redan i mitten på 90-talet försökte han ta sig upp
men råkade ut för en allvarlig olycka.
Han var säkrad i rep bakom sin kollega på väg upp för en klippvägg
när han plötsligt hörde ett rop.
Wilko van Aushen undkom med livet i behåll
men trots de allvarliga skadorna kom olyckan inte att bli avskräckande.
Medan Mount Everest har bestigits mer än 4 000 gånger
har färre än 400 personer någonsin nått toppen av K2
och ungefär vad fjärde klättrare har inte Wilko stur.
Det som återstår av deras kroppar lämnar aldrig berget.
Wilko van Aushen kommer göra ytterligare ett försök
att nå K2s topp men tvingas även den gången att vända om.
Sommaren 2008 kommer bli hans tredje försök.
Han sätter ihop ett lag med sina vänner
hålländaren Kass van der Schövel och irländaren Gerr McDonnell.
Samtidigt förbereder sig den norska klättrare
en Cecilie Skog med sin expedition.
I hennes lag ingår hennes man Rolf Bahe
och deras vän Lars Nessa.
Även Cecilie Rolf hade försökt bestiga K2 ett par år tidigare
men tvingades vända om på grund av stormmolavinfara.

Nu ska de göra sitt andra försök.
Det var mig, Rolf, och Östheim.
Han sa att K2 var där innan 2005.
Och sen var det Lars.
Flera av klättrarna filmar under resans gång.
I den här dokumentären hörs material som Vilko van Roijnsjön och Fredrik Sträng har spelat in.
K2 var ett oskrivet blad.
Det var ett nytt land, det var en ny bergskedja.
Det var med en del nya klättrare och kollegor också.
Ja, vi är från Nepal och Australien.
Det är många landar.
Vi flyger med bokstavnet talat bergssider på vardera sida.
Det känns som att vingpetsarna nästan striker längs med dessa klippor.
Och så ska vi ta dig till K2.
Tack.
Allting är som första gång jag upplevde,
som är valp som jag täcker snö för första gången.
Jag bara ler och jag är verkligen frodas i den här miljön.
Äntligen är vi ett steg närmare på vägen.
Planet landar i staden Skardo i Pakistan,
som ligger vid Indusfloden,
på gränsen mellan bergskedjorna Himalaya och Karakoran.
Skardo är en knypunkt för klättrare som vill bestiga K2.
Men Skardo där har vi nu imitterat all utrustning.
Alla snö, ankare, stegen, isyks och resovsäckartält.
Det är alla tunafisk som ska med alla fristorkade rätter.
Det är kylmetevis av rep.
Det är bambupinnar som markerar på vägen upp och ner,
så vi hittar vägen ner igen.
Ja, så är det radiokommunikationsutrustning
av satellit-telefoner och datorer.
Det är ena med det tredje.
Den sista anhalten innan den åtta dagar långa vandringen mot K2s basläger
är i den lilla bynaskål.
Här anlitar klättrare hjälp för att bära utrustningen.
Sen vart det till slut en karavan av över hundra bärare
som skulle bära inför nödigheterna för vi åtta klättrare
och alla dessa rep, tält, mat, utrustning.
Och varje bärare bär ungefär 25 kilo.
När expeditioner bestiger berg gör de det sällan på egen hand,
utan de tar hjälp av lokal arbetskraft som de anställer
och som expertis och lång erfarenhet
från att befinna sig på dessa höjder och i dessa miljöer.

En del är låghöjdsbärare
och hjälper till med att bära utrustning fram till baslägret.
Andra är höghöjdsbärare.
Deras uppgifter kan vara att bära utrustning
som mat eller syrgastuber uppför berget
för stalinor längs ruten eller hjälpa till om någon skadas.
Alla dessa bärare får betalt,
och att balansen mellan klättraren och bäraren
är långt ifrån jämställd.
Den amerikanska författaren Amanda Padwell
har skrivit boken Begravda i himlen
som handlar om bärarna som var med på K2 den här sommaren 2008.
Hon tillbringade flera år med att intervjua bärare
och deras familjer för att kunna skildra bergsklättringen
ur dessa arbetares perspektiv.
Det är i slutet av juni,
och mer än hundra klättrare har nu samlats i baslägret.
De olika expeditionerna har samma målsättning
att nå toppen.
Men toppen kan inte nå sig en klättring,
utan man måste stanna längs vägen i provisoriska läger.
Nu är han med.
Han är med.
Han är med.
Han är med.
Han är med.
Han är med.
Nu är han allra också att bygga de olika lägen.
De är fördelade på respektive 5400 meter.
6100 meter.
6700 meter.
7200 meter och 7800 meter.
Här ska tält finnas.
Det ska finnas sovsäcka, liggunderlag.
Det ska finnas kök, gas,
för att kunna använda till köken
som vi kan smälta snö och laga våra middagar
och täcka vätskebehov.
Allt det jag ska upp
och bära det här
det är en provning.
Det är som att gå
i lera,
i djup cement

och samtidigt
andra scenar med ett sugrör.
Hallå.
Hur är du?
Väldigt bra.
Nu går det här.
Här är det väldigt stort.
Ja, mig är det bra.
Efter någon vecka är lägren färdigbyggda
och klättrarna har aklimatiserats till den höga höjden.
Något som är en förutsättning
för att kroppen ska klara av att nå toppen.
Det som sker nu
är att vädret visar
sin fulla karaktär.
Det är två veckor av åbruten
i snöstorm.
Folk tror att de kan klämma
den här människa
eller om det inte är successiv
i juli, så går de i august.
Men det är inte så.
Circumstanser måste vara perfekt
för att gå för ett samtidigt push.
Det är inte alla år.
Det är många år
att K2 inte har varit klämt.
Det är inte
för att de inte har klämningar.
Det är bara för att naturen
Det står med vädret
och intensiva snöfallet
gör att alla försöker nå toppen
döds stömda.
Klättrarna får löpande rapporter om vädret
men ännu finns inga tecken på att det ska spricka upp.
Flera expeditioner börjar tvivela på att
Dens kommer kunna göras en toppbestigning
denna säsong.
Och eftersom K2's topp är den sista i världen
som aldrig bestigits under vintern
är tiden knapp.
För vilket van Rooijsjön
skulle det i så fall bli tredje gången

han måste ge upp sin dröm.
I mesthåltet myt i baslägret
samlas nu flera av ledarna
för de stora expeditionerna
för att fatta ett beslut
som kommer att påverka alla klättrare.
Vi samlas gemensamt
och kollektivt
så tänker vi att
vi har nog bara ett försök
max att nå toppen
så det är bättre att vi samlar
alla expeditioner.
De olika expeditionerna bestämmer sig
för att gå samman
och om stormen avtar
så ska de bestiga toppen gemensamt.
Och eftersom vi jobbar
som en team
vi jobbar som en team
ingen servier
ingen korensner
ingen amerikaner.
Och eftersom vi jobbar
som en team
vi jobbar som en team
ingen servier
ingen korensner
ingen amerikaner.
Det är bara en team
från every group.
Klättrarna delar upp sig olika grupper
med olika arbetsuppgifter.
En grupp ansvarar till exempel
för att bära upp rep och annan utrustning
på det gemensamma toppförsöket.
En annan grupplig ansvar
är för att fästa en fiskelina
som ska guida klättrarna på vägen ner från toppen
ifall det blir för mörkt för klättrarna
att se den utstakade vägen.
Och så en dag händer det.
Väderlegsrapporterna visar att stormen
kommer avta.

Och om några dagar ska det bli närmast
vinststill och snöfritt.
Vi påbörjar faktiskt
klättringen redan innan
den här väderluckan
börjar på att ge sig.
Så att vi klättrar genom
förhållandevis vindigt väder
de första dagarna.
Men kort efter att klättrarna
är ett steg av mot det översta lägret
för Vilko Van Rooijsken oroande nyheter.
När den pakistanska ledaren för höghöjdsparerna
insjuknar hastigt
försvinner också den enda personen
som kan kommunicera med alla bärare.
Det bestäms inte heller
vem som ska leda gruppen i hans frånvaro.
Men trots detta plötsliga avbrott
väljer Vilko Van Rooijsken
och de andra klättrarna att fortsätta.
Förutsättningarna känns helt enkelt för bra
för att bestigningen ska avbrytas.
Det här är
en dag på miljonen
som vi kommer få.
Och det upptöcker vi framförallt när vi är
i högsta lägre på 7800 meter.
När Fredrik Sträng når det
översta lägret som möter han den
norska paret Cecilie Skog och Rolf Baer
det är vindstill
och klarblå himmel.
De står på en isplata på nästan 8000 meters
höjd och blickar ner
på Bergsmassiven som sträcker sig
så långt ögat kan nå.
Men det var en halv månad
jag trodde att det var snart.
När du går upp
din mussel säger att du måste
bryta eller du måste stoppa.
Men det är så mycket lätt
och du bryter inte.

Det är en bred pyramid
mot K2's topp.
Det är en skräck bland en försjusning.
Hur jag börjar på att kommentera bottleneck.
Det är skönt.
De ser nu rakt upp
i den så kallade bottleneck.
Flaskhalsen som de måste ta sig igenom
för att nå K2's topp.
Det är en smal isränna
där väggar av snö och is
reser sig på vardera sida.
Efter flaskhalsen
svänger leden till vänster
och man måste klättra sidledes
under en överhängande glacier
som när som helst kan rasa.
Och innan de når toppen
börjar sjunka in.
I Väljen i Tältets
tar vi diskussioner längre.
Det sitter jag,
Kieringdor i Kärpa,
Dr. Eric Meyer,
Chris Clinky
och så resonerar vi kring
våran toppattack.
Chris Clinky säger
I'm scared to death.
Kiering säger
I'm not afraid.
Den har en funktion
att göra oss mer lugna
och mer samlade.
Men också på ett
allvarligare plan
också belysa,
visa en stor respekt för det som
kommer all.
Bottleneck är ju ändå
en flaskhals
där man är i skottgluggen
för nedfallande is
och själva ciracken

avanför den,
när som helst kan det brisera
när som helst kan det kollapsa.
Uppgifterna
som de olika expeditionerna tilldelades
när de gick samman i baslägret
ska nu genomföras.
I teorin hade vi tänkt
att vi skulle ha
ett team som går
och gör
klart leden, sätter repen
och så kommer team 2
och så kommer team 3, där jag bland annat
ingick.
Men det ska visa sig att kommunikationen
mellan de olika klättrarna har brutit.
Renan
innan vi
och jag upptäckte
så hade brutits genom att flera klättrar
hade vänt om med nödvändig säkerhetsutrustning.
Det är sent på kvällen nu.
Solen har gått ner
och när klättrarna går och lägger sig
är det bara timmar kvar
tills de ska vandra den sista biten
upp för att nå toppen.
Men de olika miss söderna
har orsakat en spänd stämning
i lägret.
Hon är gruppen som ansvar för att
ta bort den.
Men de olika miss söderna
har orsakat en spänd stämning
i lägret.
Hon är gruppen som har ansvar för att fixera
linorna genom flaskhalsen
och under den överhängande glassiären
ger sig av i mörkret
några timmar senare, är de försenade.
Den sex männen som ingår i den här gruppen
är kärpor från Nepal
och höghöjdsbärare från Pakistan.

Den uttalade anledning
till att de valts ut
är att de ska vara de bästa klättrarna.
Men problemet är att de inte talar samma språk.
Och det är nu som den Pakistanska
ledarens frånvaro får konsekvenser.
Han var den enda som kunde
översätta mellan de olika språken
och den enda som bestigit berget
tidigare.
Nu minter i natten när vi egentligen är fullfart
med att nu måste vi gå upp mot toppen.
Då irrrar folk runt
och knackar på hotelltyp
och frågar om
har ni repen?
Vad är snöankarna?
Vad är iskruvarna?
Jag tror inte det är sant.
Här är vi
i en självklar
vinstdela natt.
Det är en dag på miljonen.
Du får inte sådana dagar
på K2.
Och sen så är det
en mänsklig
aspekt
som helt enkelt
inte får hända
men som avgör om vi kommer
komma upp säkert eller inte.
Det är midnatt
och hela den gemensamma
expeditionen är försenad.
Varje minut räknas
på den här höjden
men det kommer dröja ytterligare ett par timmar
innan alla de 29 klättrarna har kommit i väg.
De är nu på väg
upp över 8 000 meter
ett område som brukar kallas för dödszonen
där kroppen inte får
tillräckligt med syre

och cellerna börjar brytas ner.
Det är fortfarande bäck svart
i den tidlig skog
och hennes grupp lämnade översta lägret.
Den första delen innan flaskhalsen är platt
och ingen säkerhetsutrustning behövs.
Mängden rep som expeditionen
bär med sig är begränsad
som man bör endast använda rep
där det verkligen behövs.
Det var en röp
och vi sa
varför är det en röp här?
Cecilia kommer fram till flaskhalsens botten
där ett gäng klättrare samlats
och hon antar att klättrarna först
i ledet håller på att fästa repen.
Men nu är det här
det är ingen röp ännu
så vi förstår
vad som har hänt.
Den röpen har varit fixad
och det är ingen röp
för röpet.
Vad kan man göra?
Nu är det över
och vi går tillbaka
och börjar dröja
och kanske i nästa år
eller en annan år
eller du ser till oss
och du försöker tänka
om plan B.
Jag startar någon gång
med Dr. Greg Maier
runt klockan två på natten
sist av alla.
Bambupinnarna är borta
och det förstår vem som helst
som inte insatt
och de som inte experter.
Det finns inga butiker
där man kan köpa rep
eller klättutrustning på den här platsen.

Det vi har, det är det vi har
och det är det vi måste leka
och spela med.
Så vi kommer över ett krön
när solens första strålar når toppen
och färger i hjulenrött
och då
svämmar en känsla över mig
att det är någonting som är fel.
Det här är kört.
Klockan är sju på morgonen
men istället för att närma sig toppen
så står klättrarna nu i kö
för att ta sig upp genom bergets
farligaste passage.
För då inser jag
med fullast allvar att
vi är så pass för senare
att fortsätta upp nu
det innebär att vi kommer klättra ner i mörkret
och jag vill inte addera risk
till något som redan är
djupt riskabelt.
Drick Mayer kommer
sagt upp till höger
och jag vet hur han bara
sätter sig ner i snön
och stirrar på mig
genom sin andningsmask
och tar av sig sina goggles.
Det här var vår chans
att nå K2.
Och
det här är en av min
mer bästa dag
jag hade för en lång tid
totalt misskommendation
när det kommer till
gear
och vem som ska bringa det.
Vi kör av rop, vi kör av gear
och vi är
vack
vack

vi är riktigt lätt
jag vet inte vad vi ska göra.
Efter allt slit
under år av
träning och ett år av
förebild så har allt kämpat
för drömt om det
och sen stå så nära
men ändå inte.
Det var fruktansvärt jobbigt.
Jag visste vad beslutet skulle
landa i. Jag skulle vända
men jag var tvungna
att ta om några minuter bara
och depa ihop och vara
förbannad och ledsen över
att den här chansen
gick med förbi.
Det är med tunga steg
som Fredrik Sträng och Erik Majer
tvingas vända om.
Den andra gruppen kommer dock fortsätta
sitt toppförsök.
När vi gick ner till
högsta läget på 7-8 meter
så satt vi in i tälten där vi tog
väl behövt sömn
och började koka ordning vatten
och titta ut genom tältet och
förfärdes över vilken snigelfart
alla klättrar rördes i.
De kom ingenstans.
Klockan tickade och i det här
laget borde de ha varit på toppen
men de var fortfarande långt
ifrån toppen. Vad var det som pågick?
Vad var det som var fel?
Upp i flaskhalsens då klättrarna på led
det går långsamt.
Bakom Vilko Van Rooijsjön
står en serbisk klättrare
vid namn Dren Mandic.
Bakom den serbiska klättraren
som hakat loss sig från repet

står Cecilia Skog.

Serben har problem med sin syrgasthub
och vill tillbaka en bit där han i lugn och ro
för att nå dit måste han passeras
Cecilia.

Vi hör

ljud från berget skrik.

Det dämpas ganska kraftigt
av all snö och det avståndet
som är.

Men vi hör det givligtvis

att det var någonting

som var något som

var något som

var något som

var något som

var något som

var något som

var något som

givligtvis att det var någonting

felställt, annars skulle man inte ha skriket
så mycket.

Den serbiska klättraren

Dren Mandic har fallit handlöst
flera hundra meter.

Genom sin filmkamera kan Fredrik
sträng se den fallena klättraren.

Han hör via radion att Serben

är på väg ner för att se

om Dren Mandic lever och Fredrik bestämmelser
för att möta dem.

I med syrgas, räddningssyrgas

i min ryggsäck

överlevnadsfilt

och sen så börjar

på att kuta mer och mer uppåt.

Men det är

som att bli

dragen ner åt hela tiden.

Lungerna skriker.

Den här luften

finns det inte tillräckligt

med syre partiklar

i luften.

Så är kroppen bara skriker.
Fredrik kämpar sig fram
genom snön och når platsande
två serber och två
höghudspårare samlats
runt sin kollega.
Och
de talar om för mig att
han
är borta.
Han har dött av sina skullskador.
Jag blir mest förbannad.
Det är för en perfekt dag
av alla dessa dagar
i perfekta förhållanden.
Så ska ingenting sånt här ske.
Okej, let's do this together.
My friend is down there.
Och serberna
vädjar om att
kan vi ta ner honom
och genom en värdebegravning.
Då syftar de på att ta ner det basläget.
Det kan vi glömma.
Det går inte. Det är för riskabelt.
Men efter mycket ture
fram och tillbaka så
kommer vi i alla fall överens om
att vi tar dem till högsta lägret
för att
ta en värdebegravning där.
Men det innebär att
vi måste frakta honom ner på
en väldigt brant
snö och isig terräng.
Så vi
gör honom till en konkong
med
en
överlevlandsfilt
runt omkring sig. Och sen så
virar vi honom med rep.
Och sen i två ändar
går så går då jag

och serberna och de två
pakistanerna
och hasar honom ner
för bergs slänten.
En av pakistanierna som går bakom
Fredrik Sträng är en höghidsbärare
vi namn Jan Beig.
Jan Beig går strax bakom mig.
Han har varit
väldigt telemötesgående
och ställt relevanta frågor
inredningsvis.
En kille som verkligen har
huvudet på skaft.
Han har stora respekt och
förtroende för.
De fyra klättrarna som försökt
rädda serben,
men tvingats inse att det var för jäves
är nu på väg ner för berget
för att ge honom en värd i begravning.
De är alla sammankopplade
i ett och samma rep.
Och Fredrik vet att om en faller
så finns en stor risk att alla
slits med ner för stupet.
Sen så märker jag att
det är någonting som är fel
med
Jan Beig
som är pakistanisk höghidsbärare
för det serbiska timmet.
Det drar
inte långstund, då känner jag bara en stor
tyngd som slår
in i min rygg och jag ser
i periferin hur
Jan Beig bara på
tumlar ner på min högerkida och repet
som han håller i, den lindas runt
mina ben och plötsligt känner jag till rygg
och jag håller på att slita sloss från
den här branta slänten.
Och det

jag står där och försöker
att parera
tyngden från ena sidan
och dränns med ena sidanrepet
och sen Jan Beig
håller i andra sidanrepet och det här går runt
mina ben.
Release the rope!
Release the rope!
Det enda han hade behövt
göra är att sätta ner isyxan ner
med stegen så hade han varit fine
och hade han varit på
branta sluttningen utan någon hjälp
men här gör han inte, han hänger i repet
desperat
jag ser framför mig hur jag måste
göra ett indianskutt för att hoppa
över repet och sen
borra in min isyxa i den här
pansarisen och den här pansar
snönskaren
för att på något sätt kunna
rädda mig själv från den här knipan
men jag ber sista gången release
the rope och då släpper
Jan Beig repet
kan han ner
Jan Beig kan han nu ner för den branta
sluttningen, Fredrik och de andra
klättrarna hoppas att han ska få fäste
isen, men han lyckas inte
på ena sidan ser det ett stup
på flera hundra meter
i mitten ser
en snösländ som
slackar ut mot
det högsta läget och på högerkidan
så är det ett avgrunds djup
vi hoppas nu att han ska
stanna upp sin fart
i mitten
och det ser så ut
men i sista sekund

så börjar hans kropp
att vrida sig vänster
och han faller
handlöst
rakt ut i luften
och försvinner
get down
get down
let's go down
vi lämnar den mandrex kropp
på slänten
och så går vi ner till högsta lägret
Fredrik är i chock till stånd
men börjar samla ihop utrustningen
för att kunna gå tillbaka och leta
efter Jan Beig
men mina vänner håller mig tillbaka
det finns
ingen chans i världen
att någon kan ha överlevt ett sådant fall
på 200 meter
rakt ner i en glaciär
och jag är så jävla
förbannad
och ledsen
det är en
virvelvind av
tankar som känns som kaktus
i huvudet, det sticker
det blikströr
elektriska stötar
jag brottas mot en
ren och skär
terror just nu
uppe i flaskhalsen strax under K2's topp
funderar Cecilia Skog, Wilco van Roijjsjén
och de andra klättrarna
på vad de ska göra nu
de har sett med egna ögon
hur den serbiska klättrarna som nyss stod
inklämd mellan dem
fallit flera hundra meter
om han är vid liv
expeditionen är kraftigt försenad

och de har redan tillbringat flera timmar
i den farliga zonen
ovan 8 000 meters höjd
det lämnat de nu står inför är
ska de avbryta
eller ska de fortsätta toppförsöket
det är lätt
det är inte vad vi ska vara
det är inte hur vi bilderat
natt
utveckling
men det är fortfarande
liten
och det är verkligen
svårt
jag har tagit av min tändstift
och det finns så många reasons
att fortsätta
men samtidigt som Cecilia Skog
och Wilco van Roijsjén vägra upp tanken
på att nå toppen
har Fredrik Sträng ett annat perspektiv
och allting känns bara
för jävligt
samtidigt fortsätter klättrarna upp
nu är två döda
redan vid lunchtid
och folk fortsätter upp
och jag kan inte tro mina ögon
det har gått mer än 12 timmar
sen klättrarna började den sista
ansträngande bestigningen för att nå toppen
för varje höjd meter
klättrarna tas i blir luften tunnare
och det blir svårare att andas
de har tagit sig genom flaskhalsen
de har gått sidledes under glaciären
och nu är det bara 300 meter
kvar till toppen
då börjar krafterna och Cecilia Skogsman
Rolf Baer att tryta
hur är du?
jag är bra
det är inte en bra dag idag

det är en bra dag för mig
det är inte en bra dag
just efter de fixade rörelser
Rolf decides
att han inte vill klämma
mycket längre
och han inte vill börja
klämma innan vi går
han kommer bara där och vänt för oss
med Cecilia Skoga ork kvar
så utan sin makaroll fortsätter hon mot toppen
hon kommer lyckas
för nu tar sig klättrarna
än efter den
äntligen sig upp på K2's topp
8.611 meter över havet
det är för långt
för hög
det är för svårt
och jag står där
Martin, vi står på toppen
i Kato
Gereld, Kass
Temba och Xellor
över om 6 upplatsen i lite tid
det var en stor dröm för mig
för Gereld
ständigt på sommeren av K2
den första äresklimaren
kring sina glasar
du ser de bräder
de sparkliga älskar
med hända upp i skogen
det var den momenten
att se den här visen upp
det var fantastiskt
att se den här
väntan till Kina
det var så jäkligt
på samma tid
jag vet att
vi är
bara halvväg
det börjar bli mörkt

och klättrarna är högst medvetna
om att flest olyckor sker på vägen
ner från toppen
två klättrar har redan dött
på vägen upp
och av de 29 klättrarna som gaser av
befinner sig fortfarande 18 stycken
i dödszonen
alltså över 8000 meter
vi är klämande
särskilt
och suddenly
vi ser
Rolf
han är bara satt
och väntar
och jag vet att
han är så bäst
som han har varit på sommet
när Cecilia och Lars vandrar ner
från toppen
finner de Rolf på samma plats där de nyss skyldes åt
gemensamt ska de tre klättrarna
nu försöka ta sig ner till det
översta lägret där de ska övernatta
Cecilia får syn
på det hundra meter långa rep
som de har lämnat på sin väg upp mot toppen
det börjar bli mörkt och de tar fram sina pannlampor
för att kunna se bättre
Lars frågade
Rolf
så Rolf
vill du
repela först eller
vill du gå tillbaka?
och han sa
jag går först
du
ser efter min vän
för mig
Rolf baer leder vägen i mörkret
ner mot det översta lägret
de tar fram till leden

som ska ta dem tillbaka till flaskhalsen
överleden hänger den stora glaciären
av is och snö
Cecilia ser Rolf
och går mörkt därifrån för sig
jag kan se
sin led
och suddenly
jag tror
det är som en övkvak
det gränsen är skönt
och jag löser balans
och jag faller på den rörelsen
och jag ser
Rolf
ljud disappear
och
han är gärna
och jag står där
jag tror
jag kallar hans namn
många gånger
och då
Lars kommer
och rappellerar
och rör mig
och
och
och
och han säger att
vi måste fortsätta
vi måste fortsätta
och jag sa att jag inte vet
vad Rolf är
jag vet inte, jag såg hans ledlamp
och han sa
det är det här
Cecilia
och han passar mig och jag ser
okej, det finns inga mer
fixa linjer
de är
avlagna
men jag har 100 meter

av rolf i min bäckpack
repet som Cecilia
i sista stund tog med sig ner
kommer bli deras livlina
Cecilia är jo chock
och kan inte förstå vad som hände med hennes mann, Rolf
hon står som paralyserad
när hon hör Lars rumpa på henne
nerifrån flaskhalsen
som en väldigt positiv
voj
Cecilia, kom här, kom här
det är som om
han har fått rolf
det är vad jag tänker
han är där vänta för mig
i bultarna
så jag kommer efter henne
rumpa med ingen ledlamp
och på bultarna
rumpa
jag ser bara en person
det är bara stor, stor
och det ser ut som
ett nytt stort stort stort
som vi klämde upp några timmar tidigare
nu har Cecilia och Lars inget rep kvar
och bara Lars pann lampa som kan ge ett svagt ljus
när de nu ska klättra ner genom den svåra
flaskhalsen i nattmörkret
har de bara sina isyxor
och steggärna att förlita sig på
och jag kan inte förstå
mycket av det
men jag förstår
just
isax
crampon crampon
isax crampon crampon
och bara
jobba på vägen
centimeter för centimeter
och
och vare att

här finns ingen plats att få
jag tänker att
om jag bara går till camp 4
han blir där
han blir där
vänta för
för oss där
jag bara hade
jag kunde inte tänka
om något
annat
efter flera timmars nedstigning
når Cecilia och Lars till slut lägret
där de planerat att övernatta
vi ser
våra
våra tent
och jag remerar att
han inte är ute
vänta för mig
det är som att
varför han inte är ute
vänta för mig
men han är inte där
och har därför inte insett att repen är borta
och söker nu desperat efter linorna
de vet att de befundat sig för länge
i dödssonen
och de vet att de måste ta sig ner därifrån
men mörkret gör att de söker i brindo
och de vet att ett enda felsteg
kan bli det sista
när värmen som fanns under dagen
är borta
kryper den isande kylan fram
vissa nätter kan det bli så kallt
som minus 65 grader där de befinner sig
de bestämmer sig för att gräva bivacker
det vill säga gropar i snön
som skyddar mot den värsta kylan
och inväntar där soluppgången
lite längre ner på berget
tillbringar Fredrik Sträng natten i det översta lägret
ovetande som hur det gott för Vilko vanra ojsen

och de andra klättrarna
det hela natten så strömar in en och annan
och det finns ingen samlad bild över
vilka som är kvar och vilka som saknas
vi försöker semla in den med informationen
tidigt på morgon kan vi konstatera att fler
har mist sitt liv på berget
men hur många och vart
och vart finns de som fortfarande över liv
när Cecilia Skog vaknar i sitt telt nästa morgon
ligger Dimman tjock utanför
och hon kan inte längre se toppen av k2
och jag har ingen idé vad det har varit
på denna måndag
det var den första avlagningen
jag vet inte hur många
men jag kan inte förstå
i morgon
varför alla inte tittar på alla med mig
Lars och Öjstein
Cecilia
Rolf är död
du kan inte hitta henne
vi måste gå ner
Cecilia Skog till löklättrarna som nu lämnade översta lägret
även Fredrik Sträng inser att han inte kommer
kunna stanna kvar där enn att till
så många människor missar
och vi är i ett tydligt kamp
4-5 meter
vi är tydligt trakt
vi måste gå ner
det är inte så mycket som vi kan göra
vi kan läsa för folk som är här
det är viktigt
men vi kan inte läsa för folk som är här
vi har varit här två nivåer
två nivåer ännu
spela en tredje nivå
jag vet inte om jag kan stanna kvar
uppe i Dimman reser sig Wilco van Roijksen
och de andra två klättrarna ur sina snögropar
de har överlevt natten i dödszonen
utan vatten, mat eller syrgas

men tiden är knapp, nu måste de ner
och repen som de letade efter i mörkret
går fortfarande inte att hitta
Wilco lyfter på sina skidglas ögon
för att kunna se bättre
det är ett ödesstigert misstag
för det skarpa ljuset tränger in i hans ögon
och gör honom snöblind
det är bara en måltid att förbereda
för att stå och vänta
men om du stå och vänta
kan du inte stå
jag vet inte om jag kan stanna kvar
jag måste gå ner
det är inget som jag måste gå ner
det är den sista gången
de kommer ses
han vet inte om han är på rätt väg
och snart gör han en makaber upptäckt
längs en klippväg ser han nu två
koreaniska klättrare
och en kärpa hänger fast surrade i rep
han förstår att de hänger hela natten
Han frågade för några glöver för att han hade blivit kvar i fallen.
Så han fick min spärrglöver.
Jag frågade till honom om de fick kontakt med baskampen.
De sa ja, ja. Men jag kunde inte göra nåt rätt senare.
I det översta lägret beordrar ledaren för den koreanska expeditionen-
som hade radiekontakt med de fastsurrade klättrarna under natten.
Att två av timmets kärpor bröder vid en anbate.
Ska ge sig upp på ett räddningsförsök för att skära loss de tre från repen.
Motvilligt går de med på det livsfarliga uppdraget-
berättar författaren Amanda Paddogan.
Men de gjorde det i alla sätt.
Vad som sen hände kan ingen säga med hundra procent i säkerhet.
Men det man vet är att ännu en stor lavin löstes ut.
Den slitt med sig klättrarna som satt fastsurrade i bergsklippan-
samt en av bröderna båte som bådats upp för att genomföra räddningsaktionen.
Irlandaren Gerard McDonald ryktes troligen också med i lavinen.
Och vi vet att en av survivorna sa att hur de understod.
Hur de understod det.
Så det är en bra tragi att de inte sa nej.
De var uppe på vägen för att sälja en familj.
Många av vägen kommer att sälja sig och i en reskueffort...

...för att de tror att det är rätt.

Vilko van Rooijschens beslut att lämna de tre klättrarna hängande av satsen var oentviktigt? Det fanns inget mer han kunde göra, säger han.

Jag kunde tycka att det var en nivå på mitt liv att vara eller inte.

Olyckan på berget K2 mellan Kina och Pakistan krävde minst 11 klättrares liv och ytterligare åtta skadades svårt.

En av dem som deltog räddningsarbetet, Fredrik Sträng, berättar nu själv om dramat.

Jag blev ju språkröret i den här mediasvängen.

Nyheten om katastrofen och de saknade klättrarna sprids över hela världen.

Där vi gemensamt och kollektivt bestämdes, går ut med ett officiellt uttalande.

Det här kan vi säga, det här kan vi inte säga.

Och när de här jävla telefonerna ursäktade min franska ringde-

så bar vi dem att det här är vad vi vet och vi får be om återkomma om resten.

Och så sa vi det som hade skett.

Sen vet jag att jag, i all den här traumat och i kalabalikerna två saker som var min personlig åsikt.

Han anser dessutom att Olyckan förvärrade sig av att så många klättrarna var på berget samtidigt och utan tillräcklig kunskap.

Och det här retar ju Gallfever på många.

Och det förstår jag när det är så pass nära den olika som har skett.

Men jag tror inte att många förstår att jag befann mig i chock.

Och jag befann mig djupt traumatiserat på 5 000 meter.

Det har fortfarande kämpat för mitt liv och vad jag överlev efter.

Det sa en utmattning som jag hade befundit mig i.

Skulle du uttala det på samma sätt idag?

Jag skulle uttala att det jag sa senare.

De klättrade som ännu inte lyckats ta sig ner, befaras nu och var döda.

Det ska inte vara möjligt att överleva så många timmar och en för 8 000 meter utan syregas.

Men det var vilko van Rajsjön har gjort.

Snö blind redan runt, ovetande som vad han är-

och försöker komma på hur han snabbast kan ta sig ur dödssonen.

En idé är att kasta sig ut från berget och tumla ner fritt-

för att snabbare komma ur den farliga sonen.

Men han är såklart medveten om att det förmodligen skulle bli hans död.

Jag tror att jag kommer att falla 1-300 meter.

Hoppas att jag bara bryr mig ner-

och det finns nog en möjlighet att gå ner.

Om du har bra luck är du död.

Men trots utmattningen och att hans kropp nu börjar brytas ner bestämmer han sig för att inte släppa taget från klippväggen.

Plötsligt minns han satellittelefonen som ligger i fickan-

och han knappar in det enda telefonnummer han kan utan till.

Det går till hans fru i Holland som nåts av de oroväckande nyheter-

om att klättra det dött på K2.

Med hjälp från operatören lyckas man spåra samtalet och på ett ungefär här reda på vad Vilko befinner sig.

Det förmedlar sig två klättrare från det holländska teamet som vägrat i upphoppet om sin vän och stannat kvar i det översta lägret.

Jag blir mörkt igen och jag vet att om jag inte ville falla i en kurva jag hade att vänt en annan natt.

För andra natten i rad tvingas Vilko grava ner sig i snön och försöka överleva Kylan. Han har förfrusit sina tår och kan inte känna sina fötter.

När solen går upp för tredje gången, sen toppatacken inleddes är holländaren Vilko van Roijzen merakulös nog fortfarande vid liv.

När ljuset stiger upp över berget så tror han att han hallucinerar när han plötsligt ser ur två personer, vinkar i snön hundra meter bort.

Allvarligt frostskladad men vid liv har Vilko van Roijzen lyckats ha sig ner till läget tre, den näst högsta lägret.

I sin erfärd gick han i tidigt skede ner på fel sida av Bergskamman och var därför tvungen att släppa sig ner hela vägen till 7 000 höjdmeter.

En av männen som nu vinkar är hans holländska vän Kass som han tappade bort efter att de nått toppen ihop.

När Vilko leds in i baslägret har det gått mer än 50 timmar sen expeditionen började gå mot toppen.

Efter ett par dagar kommer då äntligen Vilko van Roijzen ner med Kass-

hans vän från Holland.

Alla har kraftiga förfrysningsskador på tår, fingrar, näsa, ansikte.

Ner i baslägret börjar man inse tragedins omfattning.

Av de 29 klättrarna som gav sig av mot toppen kom 18 upp.

Men 11 klättrare skulle aldrig komma ner igen.

En av de som lyckats ha sig ner med livet i behåll är Cecilia i skog.

När hon kliver in i baslägret tar hon fortfarande inte i ett upphoppet om att hennes mannrollf på ett merakulöst sätt ska stå där och vänta på henne.

Och jag hade inte även tittat på henne någonstans.

Så jag kan bara utöva hur bärande han måste vara.

Inte att jag tittade på henne någonstans.

Nu till Pachistan, där den senaste survivoren av en svårighetstillbaka till K2 var färdiga till säkerheten idag.

11 andra klättrare died och försökte konkurrera världens världens högsta pek.

Det har naturligtvis bortgivit mig om hur anonymt de högaktiga arbeten var.

Författaren Amanda Padwan påbörjade jobbet med sin bok-

Begravda i himlen efter att hennes vän höghydsbära den Karimdog i tragedin på K2 den där sommaren.

Hon provocerades av att männen som jobbat för expeditionerna-

inte ens nämndes vid namn i nyhetsrapporteringen.
Enligt Amanda Padwan så förlorade familjen-
till de omkomna inte bara en familjemedlem.
De förlorade även sin enda inkomstkälla.
Och livförsäkringarna som höghydsbärare ofta tecknar inför resor-
kan på grund av krypål i kontrakten ogilt förklaras.
Detta var fallet med Karims livförsäkring.
När det är på vägen-
insurningen kommer att bli förvågad.
Du måste ha nån som tittar och testa att de ser det.
Det är verkligen svårt och i kontakt med K2.
Jag måste-
att göra dem det hårdaste telefonkall i mitt liv.
Jag måste kalla min parents i law och säga-
att de är de sista barnen.
Och det är så svårt.
Min father i law och resten av världen-
vet vad som har gått på vägen mer än mig.
Han vet att det här telefonkall kommer att bli förvågad.
Han är så förberedd.
Han säger att du måste komma tillbaka till oss.
Nu har vi bara dig.
Vilko VanRoyskens förfrisningskador var så allvarlig-
att han var tvungen att amputera sina tår?
Men trots att han förlorade sin närmaste vän-
irländaren Ger McDonnell, har han fortsatt bestiga världens högsta berg.
Jag sitter här.
Det kanske inte är logiskt.
Det kanske har varit det andra gången.
Jag var på vägen.
Det skulle också vara okej.
Det är svårt att säga.
Men min vän och alla som vet mig väldigt bra-
vet att det här är mitt liv.
Jag plågades tidigare när jag kom hem av postdramatisk stress.
Jag kunde vakna mitt i natten och kravla mig till toaletten.
Spyl, för jag skakade av rädsla.
Och den här tankarna förföljde mig.
Dels skuld känslorna för att jag har överlevt och inte andra.
Men också över att jag återupplevde de här starka minnerna-
över det hemska som sködde.
Det tog ut tid att bearbeta det.
9 år efter tragedin på K2-
kommer Fredrik Sträng att återvända till platsen-

[Transcript] P3 Dokumentär / Dödsolyckan på K2 2008

där han förlorade flera av sina kollegor.
Jag måste återse K2 och förlika mig med-
det jobbiga som hade erfarenhet.
Jag kunde liksom inte släppa tanken på det här.
Och jag kände att jag hade det som krävdes.
Jag kände till berget och hade avklarat mängder med 8 000 m berget.
Så att åka tillbaka 2017 var kanske det mest saliga i ord.
Det var bara som återvända till en gammal vän.
Du har hört P3-dokumentär om dödsolyckan på K2-
av Ivan Solander och mig, Mattila Blom.
Producent var David Mer och ljudtekniker Ludvig Jansson.
Dokumentären är gjord 2020.
Arkivmaterial kommer från Fredrik Strängs privata inspelningar-
Vilko Van Auy Jöns inspelningar och CBS News.